



XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

ROZHOVOR

# VLASTIMIL KULA

*Jeho dílo vzbuzuje rozporuplné reakce, ale i tak můžeme  
**Vlastimila Kulu** zařadit mezi mistry erotické fotografie*



**J** Ejen několik málo českých fotografů, jimž vyšla kniha v prestižním nakladatelství Taschen, které se specializuje

na vydávání uměleckých publikací a patří mezi světovou špičku – a Vlastimil Kula je jedním z nich. „Vše začalo

v roce 2002 na knižním veletrhu ve Frankfurtu. Přišel jsem na stánek Taschen, že chci někomu ukázat portfolio. Samozřejmě se mě snažili odbýt s tím, že když jsem si předem nedomluvil schůzku, mám smůlu. Nicméně jsem se nedal a po několika kolečkách, kdy si mé fotky nejdřív prohlédla recepční, aby zavolala vyšší instanci a ta zase vyšší, jsem se dostal až k majiteli vydavatelství panu Taschenovi. Ten mé portfolio třikrát pozorně prošel a řekl mi, ať mu do roka dodám 500 snímků, že mi vydá knihu.“

#### Uvádět soudruhy do rozpaků

Vlastimilovi tehdy pomohlo, že nabídl něco, po čem byla poptávka na trhu – uměleckou erotickou fotografii. Přitom se tématu věnoval poměrně krátce, do devadesátých let se úspěšně živil jako reklamní fotograf. „Reklamní fotografie neměla v komunistickém Československu na různých ustláno, pro tehdejší soudruhy to bylo nutné zlo, které však museli trpět, protože čas od času nějaký katalog potřebovali,“ vzpomíná Vlastimil na sedmdesátá a osmdesátá léta. „Bavilo mě dělat fotky, které soudruhy uváděly do rozpaků. Vzpomínám si třeba na jeden reklamní snímek na dámské boty. Na tehdejší dobu byly docela avantgardní, jakoby v motorkář-

ském stylu, soudruh návrhář se asi nechal inspirovat nějakým západním časopisem. A tak jsem si půjčil motorku, sehnal modela ve stylu Hells Angels a modelku.

Problém nastal, když jsme potřebovali druhou botu, protože na focení se zpravidla půjčovala jen jedna, ve vzorkovně druhou neměli a sehnat ji neuměli. Nakonec jsem si ale poradil. Druhou botu nahradila černá podkolenka, která splynula s pozadím. O digitální retuši tehdy u nás nikdo ani nesnil.“ Propagační snímek s motorkářem Hells Angels byl sice pro soudruhy poměrně velkým soustem, nicméně se tehdy skutečně objevil v reklamním katalogu Interstyl, který sloužil pro propagaci exportního zboží.

Vlastimil si socialistickou reklamní fotografii evidentně užíval. V době, kdy se třeba právě boty (respektive bota) fotografovaly v nudných zátiších a odfláknutá stélka se zakrývala hedvábným šátkem, snažil se spíše o specifické nasvícení, které zakrylo vadu, nebo požádal nějakou modelku a boty fotografoval na noze. „Vzpomínám si, jak byli soudruzi nadšení, když jsem jim ukázal fotku s ‚obotou‘ botou na eskalátoru. Samozřejmě jsem jim neřekl, že stupně eskalátoru jsem ukradl, když se rekonstruoval obchodní dům Máj. Prostě jsem si pro ně v noci přijel trabantem.“

V devadesátých letech přestala Vlastimila reklamní fotografie bavit, protože pro něj ztratila „protirežimní rozměr“. Někdy čas se sice věnoval fotografování porcelánu pro německé keramičky a také z toho důvodu se svojí ženou Bárou přesídlil z Prahy do Chebu, nicméně práce pro Němce neměla dlouhého trvání. Do Evropy



#### VLASTIMIL KULA

**NARODIL se v roce 1950 v Plzni a vyrůstal v Chebu. V roce 1968 odjel do Kanady, kde pracoval mimo jiné jako horník v niklových dolech u Sudbury či uklízeč a číšník v New Yorku a Miami Beach. Po roce se vrátil do Československa a na FAMU vystudoval uměleckou fotografii. Do devadesátých let se živil jako reklamní fotograf.**

**PRESTIŽNÍ nakladatelství Taschen mu v roce 2004 vydalo obsáhlou monografii erotických fotografií. Vlastimil Kula se tak stal jedním z mála českých fotografů, kterým se povedlo publikovat u nakladatele světového renomé.**

**V SOUČASNOSTI žije a tvoří nedaleko Hazlova u Chebu.**

#### MINIROZHOVOR

**Jak lidé vnímají vaši tvorbu?**

„Často jsem byl a jsem nazýván pornografem a je mi to jedno. Lépe řečeno, z hlediska definice jím jsem a ve společnosti Picassa, Dalího nebo Vrchlického je mi dobře.“

**Jak vnímáte ženské tělo?**

„Vždy jsem tíhnul spíše k erotice než k aktu. Zajímá mě funkce těla, jeho fyzično a to, co s člověkem dělá. Akty, které pouze působivě zobrazují destilované krásno bez vůně a zápa- chu, mě nezajímají.“

**Nahoře — xxx  
xxxxxx „xxxxxx.“**

se začala hrnout levná produkce z Číny, které vyhlášený Rosenthal mohl jen stěží konkurovat. Řada keramiček, včetně té, pro niž fotografoval Vlastimil, zkrachovala. „V té době jsme s Bárou byli zváni na kongresy asociace německých reklamních fotografů BFF, a když jsem německým kolegům ukazoval fotky, které jsem dělal za socialismu, obdivně pokyvovali hlavou. Nicméně to bylo asi takové, jako by se Čech umístil padesátý na olym-piádě v jachtingu a obdiv vítězů by získal až tehdy, když by přiznal, že si jachtu vyrobil sám a trénoval na Máchově jezeře. Reklamní fotografie na západě byla někde jinde.“

#### Nabídka, která se neodmítá

V době, kdy Vlastimil přemýšlel, jak se bude živit, seznámil se s jedním německým intelektuálem, který mu nabídl, ať pro něj nafotí knihu erotických fotografií. „Mluvil se mnou velmi otevřeně a používal výrazy, jaké člověk volí po dvou lahvích vína. Byla se mnou Bára, divil jsem se, že neodešla. Nicméně jsme se dohodli, že na jeho nabídku kývneme. Přiznávám, že hlavním motivem byly peníze.“ Vlastimil vzpomíná na komické začátky, kdy fotografoval ostýchavého chlapce a jeho dívku. „Postavil jsem je před kus plechu, který měl představovat výtah, jenže ten mladík se styděl a měl problém s erekcí. Tak jsem musel do jiné místnosti, aby dívka v soukromí mohla chlapce patřičně stimulovat, a já jsem pak přiběhl a udělal pár fotek.“

Spolupráce však netrvala dlouho. Německý autor knihy dodával nápady, které měl Vlastimil „pouze“ zpracovat. Nakonec z toho však zahraniční intelektuál vycouval, protože usoudil, že by to skončilo fiaskem. „Byl to chytrý člověk s velkou invencí a jsem přesvědčen, že by napsal skvělou erotickou knihu. Nicméně fotografie, která musí být vizuálně apelativní a zároveň mít kus tajemství, vyžaduje jiný druh fantazie než literatura, a tu on neměl. Nakonec to uznal sám a sdělil mi, že jestli chci, ať v projektu pokračuju sám. Dokonce mi dal pár tipů na německé vydavatele, na Taschen ani nepomyslel.“

Vlastimil k tématu přistoupil po svém. Začal fotografovat Báru ve společnosti jiných žen a na mnoha snímcích se objevuje i on. Poté, co si plácl s Taschenem, se Vlastimil erotické fotografii začal věnovat naplno. Svůj byt v centru Chebu >

## WORKSHOP



## EROTICKÝ SVĚT VLASTIMILA KULY

Nahlédnout do erotického světa Vlastimila Kuly můžete i na workshopu, který se koná 10.–11. června. Kromě toho, že osobně poznáte významnou osobnost české erotické fotografie a styl jeho práce, budete mimo jiné fotografovat na místě, kde vznikly snímky pro monografii Taschen. K dispozici bude samozřejmě vhodná modelka a účastníci, jejichž počet je velmi omezen, budou mít dostatečný prostor pro samostatnou práci. Více informací najdete na [www.workshopy.cz](http://www.workshopy.cz).

začal přestavovat na ateliér – a na fotografickou lokaci. Zde Vlastimil plně využil zkušeností z fotografování za socialismu, kdy si řadu věcí musel vyrobit sám. Při pohledu na jeho fotografie byste pravděpodobně nepoznali, že vznikly v činžáku v centru Chebu. Obývák Vlastimil adaptoval na pouliční zátíší a kuchyň na velkou koupelnu, nebo spíš lázně. Dekorace vypadají perfektně, a i když vstoupíte přímo do ateliéru, iluze je dokonalá. Vlastimil nám ukazuje dřevěné dlažební kostky, které kdysi tvořily podlahu. Každá je trochu jiná a každou vyřezal Vlastimil sám.

Uměle vytvořené prvky, třeba mramorové stěny z korku, tvoří působivou symbiózu s reálnými artefakty jako železná mříž, automat na kolu či víko kanálu. Na stropě ve všech místnostech, a dokonce i na toaletě jsou zavěšeny důmyslné pojezdy, na něž je Vlastimil hrdý. „Domnívám se, že je to docela unikátní systém, který by se dal patentovat. Někde tady mám ještě posuvné rameno, kam šlo zavěsit záblesk, který mohl svítit do místnosti skrz okno. Bylo uchyceno na balkoně a dalo se vysunout až do délky čtyř metrů.“



**FOTOVÝBAVA**  
Všechny fotografie do knihy pro Taschen byly pořízeny analogovým středofórmátem Pentax 6×7 s 50mm objektivem. Nyní Vlastimil Kula fotografuje Canonem EOS 5D Mk II. Používá letitá ateliérová světla značky Broncolor, k nimž si občas vyrobí nějaký modifikátor – třeba softbox specifických rozměrů s voštinou.

**Nahoře** — XXX  
XXXXXX „XXXXXX.“

Je jasné, že přestavba bytu na ateliér s fotografickou lokací musela zabrat tisíce hodin práce. „Příznám, že fotografie pro Taschen jsem nedělal zcela při smyslech. Celý den jsem něco vyráběl a večer se fotilo nebo se vyvolávaly fotky. Před spaním jsem si pak musel lupnout prášek – srdce jsem měl v hrdle, bez prášku bych neusnul, a takhle to šlo rok, protože se musel stihnout termín. To se nakonec podařilo se čtyřdenním předstihem a já jsem se cítil jak v cíli maratonu. Tehdy mi každý říkal, člověče, když děláš pro Němce, to se nesmíš zpozdít ani o den, jinak jsi odepsaný.“ Ve skutečnosti se umělecké prostředí ani v Německu neřídí podle švýcarských hodin. „Taschen se mi později přiznal, že s jistým zpožděním vždy počítá. Říkal mi, že když dá umělec rok, je zvyklý, že výsledek práce uvidí do tří let, a kdyby byla lhůta stanovena na tři roky, umělec by práci odevzdal za deset, anebo taky vůbec.“

Monografie u Taschen nakonec vyšla, což je samo o sobě význam-



ným zářezem na pažbě, kterým se může pochlubit málokterý fotograf. Pro Vlastimila však nepředstavovala průlom, jaký čekal. „Ne že bych si myslél, že přijdu do restaurace a místo placení jen podepíšu táček pod pivo, ale očekával jsem, že se erotickou fotografií budu dobře žít.“ Doba však pokročila a s nástupem internetu přestal být po lechtivých snímcích takový hlad. A změnil se i svět fotografie, analogové fotoaparáty vystřídaly digitální a fotografové se naučili pracovat s Photoshopem. „Co se týká Photoshopu, jsem poměrně konzervativní. Jedná se o skvělý nástroj, ale nikdy mě nenapadlo, že by změnil styl mé práce, že bych přestal s řemeslným vytvářením lokací a nahradil je montážemi. Dalším parametrem je světlo, které pro mě znamená mimořádně důležitý výrazový prostředek; můj styl svícení je poměrně komplikovaný. To Photoshop nikdy nedokáže napodobit, nebo s žalostným výsledkem. A troufl bych si věštit, že to tak i zůstane. A hlavně, co je nejdůležitější – fotografie, její krása a síla spočívá v tom, že se jedná o záznam spontánního děje. Platí to i o „statické“

přírodě: mění se slunce, mraky, vítr, soumrak, vše roste... Nevstoupíte dvakrát do stejné krajiny. A tím spíš se to týká focení člověka, jeho emocí a interakce s fotografem. Photoshop je štětec v ruce superrealistově, nic mňí, ale taky nic víc.“

#### Práce na zahradě

Stejně jako kdysi přestavěl svůj byt k nepoznání, pracuje nyní Vlastimil na proměně zahrady u domu, kde s rodinou žije, a i tady je dobře vidět jeho řemeslný um, invence a cit pro detail. Na zahradě vybudoval přírodní jezírko s vodopádem, saunu, kde se můžou ohřát modelky, a na některých stromech má rozvod vody, který zmáčknutím tlačítka spustí umělý déšť, takže to na některých fotografiích vypadá, jako by vznikly v deštěm pralesi. Nechybí ani umělé kameny či nejrůznější detaily jako větve či kmeny stromů, které pomáhají stylizovat scénu přesně tak, jak ji Vlastimil potřebuje. „Když jsem kdysi sázel ořešák, sousedi si ťukali na hlavu, proč ho dávám do rohu zahrady, že mi ořechy budou padat za plot. No jo, ale já ho sázel především kvůli focení.“

Kromě „zahradničení“ se Vlastimil věnuje i výrobě ateliérového příslušenství. Ukazuje nám softbox s voštinou. „Když třeba zjistím, že potřebuji softbox specifických rozměrů, řekněme 15 × 35 cm, vyrobím si ho sám. Už jsem se tomu kdysi věnoval, bajonety jsem si nechal vysoustružit a ještě mi jich pár zbylo. Specifické příslušenství je důležité. Světlo vnímám jako plastelínu, kterou můžete modelovat, jak chcete, a k tomu potřebujete nejrůznější nástroje.“

Co se týká světla, sází Vlastimil především na světlo umělé. „Svícení mám zmáknuté a troufnu si říct, že bych klidně mohl napsat nějakou příručku. Spíš je důležité zvolit správný styl, aby světlo nebylo přešlechtěné a působilo přirozeně. Poslední dobou hodně pracuji s vodou a tam je to trochu boj. Voda by měla být jiskřivá a živá, ale zároveň by vše mělo působit autenticky.“

#### Sex je všudypřítomný

Při fotografování sází Vlastimil na bezprostřednost. „Mám rád chvíle, když se mi vzbouří emoce a já v tom jedu. Zejména když jsem připravoval knihu pro Taschen, připadal jsem si jako na jednom velkém mejdanu. Byl to podobný pocit, jako když ve snu prožíváte něco, co si normálně nemůžete dovolit.“ Vlastimil vysvětluje, že na fotografování je dobré se naladit. „Občas to nejde tak, jak bych si představoval. Leckdy se stává, že až s příchodem modelky odkládám svářečku, s kterou jsem na poslední chvíli ještě něco vylepšoval, a totálně unavený beru do ruky foťák.“ Vlastimil přiznává, že kříž je někdy i s modelkami. „Teď třeba fotografuji s jednou dívkou, která ke mně chodí po šichtě v hospodě až v jedenáct večer. Nemá zrovna idylický osobní život, a když ji ještě naštve nějaký host, nepřichází zrovna v ideálním rozpoložení. Rád bych zdůraznil, že dívkám, které akceptují moji tvorbu a můj styl práce, chovám nesmírnou úctu a vděk. A říkám si, že se jim moje tvorba musí líbit – kvůli mně, starému uslintanému dědkovi, to určitě nedělají. Bohužel nevypadám jako Bartoška.“

Samozřejmě se nemůžeme vyhnout otázce, kam zařadit fotografie Vlastimila Kuly, které podle běžných měřítek spadají do kategorie umělecké pornografie. „Pokud chápeme pornografii jako zobrazení pohlaví, pak ano: jsem pornograf a jsem tomu rád, protože patřím do dobré společnosti. Tisíce tvůrců přede mnou – včetně největších umělců – se snažily o totéž.“ Vlastimilovi vadí, že na pornografii je stále pokrytecky pohlíženo skrz prsty. „Průzkumy ale dokazují, že ji konzumuje 70 % lidí, jen to nepřiznává veřejně. Já na rozdíl od nich s tím nemám problém. Žijeme v divné době, která zbytečně vytváří napětí. Jak je možné, že na hlasitého odpůrce potratů a homosexuálů, otce rodiny a ctihodného občana se zjistí, že celý život fetuje, a práskne to na něj jeho homosexuální milenec? Co je to za pokrytectví?“ Vlastimil zdůrazňuje, že nedělá nic výjimečného. „Sexuální narážky, a to i velmi explicitní, jsou v naší společnosti všudypřítomné. Tak třeba reklama na Magnum. Fotografie rudých rtů a jazyka olizujícího velký nanuk – Magnum. Kdo viděl nějaké zobrazení orálního sexu, tak mu to hned musí sepnout. Já se nemám za co stydět. Hanba je krásť, lhát, zneužívat děti.“